

T. C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
FİZİK EĞİTİMİ A. B. D.
PROJE ÖDEVİ

ÖĞRETİMİ PLANLAMA VE DEĞERLENDİRME

Dr. Yücel KAYABAŞI

“KÜME ÇALIŞMASI YÖNTEMİ”

Hazırlayan : Hasan Şahin KIZILCIK

98050029457

KÜME ÇALIŞMASI YÖNTEMİ

Küme, öğretmen rehberliğinde belirli hedef ve davranışları gerçekleştirmek, yaşamsal bilgi ve becerileri kazanmak ve bir ürün meydana getirmek amacıyla ilgi alanlarına göre bir araya gelmiş, ortaklaşa ve bireysel çalışan 3 veya 7 kişiden oluşan gruptur.

Turan, kümeyi “ünitenin işlenmesi çalışmalarında üniteye problemlerden ve konulardan doğan ilgi ve ihtiyaçlara göre genel olarak amaçları aynı olan fakat farklı yetenek seviyelerinde 3-7 öğrenciden oluşturulan gruplara küme denir.” (Turan, 1984:8) şeklinde tanımlamıştır.

İlk öğretimin amaçlarından biri, çocuğu “toplumsal, kişisel, insan ilişkileri” yönünden yetiştirmektir. Küme çalışmaları grupta bireyin kaynaşp bağdaştığı bir etkinliktir. Bu yolla öğrenciler, hem başkalarıyla çalışmayı, hem de iş bölümü yapmayı, kendi kendine çalışarak iş başarmayı, kendi kendini yönetmeyi ve denetlemeyi öğrenmektedirler.

Küme çalışmaları, Büyük Grup Tartışması, Çember Tartışma Tekniğı, Panel, Küçük Grup Tartışması, Sempozyum, Forum gibi birçok tekniğın uygulanmasına olanak sağlayan bir yöntemdir.

Küme Çalışmalarının Yeri ve Önemi

Yaşamda insanlar, her zaman ve her konuda topluca hareket etmemekle birlikte, tek başına da yaşayamazlar. Bazen küçük gruplar oluşturarak, iş ve etkinliklerde bulunurlar, Eğitim ve öğretim ilkelerinin başlangıcında belirtildiğı gibi, okul gerçek bir toplumdur. Amacı, çocuğu yaşama hazırlamaktır. Eğitim ve öğretimde ünite ve grup çalışmaları içinde, küme çalışmalarının yeri ve önemi bu noktalarda toplanmaktadır. Ayrıca, küme çalışmaları, öğrencilerde bazı önemli bilgi, beceri gibi davranışların geliştirilip değıştirilmesine de olanak sağlamaktadır.

Bu yöntem öğrencileri, özellikle insan ilişkilerine alıştırmaları bakımından değerlidir. Bu yöntem aynı zamanda öğrencileri bir amaca yönelmiş araştırma niteliğinde olan ortak çalışma yapmaya da alıştıtır. Araştırma belli sorun ya da sorunlar üzerinde gerçeğı ortaya koymak için bilimsel yöntem ve tekniklerden yararlanılarak yapılan ayrıntılı oldukça uzun süreli düzenli

çalışmadır. Bu nedenle kimi zaman öğretim yöntemleri yerine öğretim teknikleri sözünün kullanıldığı görülür.

Lavone, küme çalışma yönteminin uygulanmasının yararlarını şu şekilde açıklamaktadır:

- 1- Sorumluluk yüklenmeyi ve aldığı sorumluluğu yerine getirmeyi,
- 2- Planlı iş yapmayı ve birlikte planlamayı,
- 3- Doğru bilginin nasıl bulunacağını ve kullanılacağını,
- 4- Fikir alış-verişini ve fikre saygıyı,
- 5- Kişi haklarına saygı göstermeyi,
- 6- Bir grupta lider olma ve üye olma zevkini tadarak, hayattaki yerini hazırlamayı,
- 7- Yaratıcılık gücünü geliştirmeyi,
- 8- Sevgi ve nefretlerini kontrol etmeyi,
- 9- Birbirlerine yardım etmeyi,
- 10- Yapılan bir işi ve kişiyi takdir etmeyi,
- 11- Birbirlerine saygı göstermeyi,
- 12- Karar vermeyi,
- 13- Öğrenilen dersler ve konular arasında bağlantı kurmayı,
- 14- Aktif olma, meraklarını giderme, yaratıcı olma, birbirleriyle iletişimde bulunma gibi temel ihtiyaçlarını gidermeyi,
- 15- Becerilerini gösterme fırsatını elde etmeyi,
- 16- Bireysel ayrılıkları göz önüne alarak çalışmayı gerçekleştirir (Lavone, 1964:60).

Bu yöntem, bireyleri insani ilişkiler içinde, ortak çalışma yapmaya yönlendirmesi açısından önemlidir. Küme çalışmaları her üniteye başkan, sözcü, yazıcı, kaynak toplayıcı, üye gibi görevler nedeniyle Demokratik Parlamenter sistemimizin işleyişine uygun insan yetiştirilmesine olanak sağlamaktadır.

Küme Çalışmasının Basamakları

- 1- Hazırlık basamağı
 - a) Öğretmenin hazırlığı,
 - b) Öğrencilerle birlikte hazırlık,

- 2- Ünitelerin planlanması,
- 3- Hedeflere doğru çalışmalar,
- 4- Ara değerlendirme, beceriler üzerinde çalışmalar,
- 5- Genel değerlendirme.

Kümelerin kurulması

Ünitelerin küme çalışma yöntemiyle işlenmesinde, verilen yedi basamaktan hazırlık ve plânlama basamağı tamamlanıp, ünitelerin işlenmesinde öğrenciler küme çalışmasına karar vermiş iseler, bu çalışmaya plânlama basamağından sonra başlanmalıdır. Ünitelerin konuları öğrencilerle birlikte sınıf tahtasına yazılır. Öğrenciler, ilgilerine göre çalışacakları konuların yanına numaralarını yazarlar. Konuların ağırlığına göre öğrenciler 3 veya 7 kişilik kümelere ayrılırlar. Demokratik yöntemle, küme üyeleri kendi aralarından başkan, sözcü, yazıcı, kaynak toplayıcı, üye seçerek küme çalışma plânını birlikte yaparlar. Öğretmen küme üyelerine rehberlik eder. Sonra bireyler küme konularını paylaşarak bireysel çalışma plânlarını hazırlarlar.

Asıl küme çalışması hedeflere doğru çalışmalar basamağında başlamaktadır. Her birey kendi çalışma plânına uygun olarak araç ve gereçlerini, gezi, gözlem, deney, araştırma, inceleme, grafik, resim, model, şema, maket, koleksiyon gibi etkinlikleri bu bölüm içinde gerçekleştirmektedir. Bu işlerin tümünü sınıfta yapmak mümkün değildir. Çünkü her canlıyı sınıfa getiremeyiz. Küme elemanları hedeflere doğru çalışmalar hakkında öğrenci arkadaşlarına ve öğretmenine ara değerlendirme basamağında bilgi verirler. Öğretmen, çalışmaların eksikliklerini, güçlüklerin, olumlu ve olumsuz yönlerini isim vermeden belirtir.

Neler yaptık? Bundan sonra neler yapacağız? gibi sorular cevaplandırılmalıdır.

Beceriler üzerinde çalışmalar basamağında ise, ara değerlendirme basamağında görülen inceleme, araştırma, resim, maket, grafik, okuma, özet yapma becerilerinin ilgili derslerde geliştirilmesine çalışılır. Bu beceriler geliştirildikten sonra, tekrar hedeflere doğru çalışmalar başlar. Raporlar yazılıp, tamamlanır. Öğretmenle birlikte kümelerin eksiklikleri tamamlanarak küme dosyası oluşturulur. En uzun süre bu basamağa verilmelidir.

Genel değerlendirme basamağında, öğretmen, önce hangi küme konusunu sunacaksa bir gün önceden haber verir. Rapor sunulmadan önce öğretmen konuyu kısaca tanıtarak, önemini vurgular. Yapılan etkinlikler sınıfın bir köşesinde sergilenir. Sunuş, grupla çalışma tekniklerinden panel, sempozyum, forum, grup tartışmaları, soru-cevap, takrir, demonstrasyon teknikleri ile yapılabilir. Bireyler sırasıyla konularını sınıfa sunarlar. Sunuşlar kağıttan okuma yerine araç-gereç, şema, resim, model ile yapılırsa daha ilgi çekici olur. Küme raporları sözcü tarafından sınıfa sunulur ve ünitenin eksiklikleri sınıfça tartışılarak olumlu yönler açıklanır, eksikler tamamlanır. Öğretmen de eksiklikleri tamamlar ve yanlışları düzeltir. Gözlem kartına yazdığı olumlu ve olumsuz yönleri belirtir. Hazırlanan küme dosyası, sınıf kitaplığında kaynak kitap olarak saklanır.

Yararları

- 1- Küme çalışmaları çocuğun, düşünce gelişimiyle yaşamsal bilgi, beceri, iyi alışkanlık gibi davranışlar kazanmasına, bir bütün olarak gelişmesine hizmet eder.
- 2- Küme çalışmaları ile incelenen konu, anlatım ve beceri etkinlikleri arasında doğal bağlar kurulur.
- 3- Küme çalışmalarıyla öğrencileri tanıyıp yeteneklerine göre geliştirilmesi sağlanır.
- 4- Eğitim-öğretim plânlı bir etkinlik olduğu için, bütün bilimsel çalışmalarda gerekli olan, hazırlık, plânlama, uygulama ve değerlendirme etkinlikleri, küme çalışmalarında uygulanmaktadır.
- 5- İlgi kümeleri kurularak öğrenciler daha iyi öğrenme olanağı sağlanmış olmaktadır.
- 6- Öğrenme karşılıklı etkileşim olduğundan, küme çalışmaları aynı anda daha çok öğrencinin etkin olmasına olanak sağlar.
- 7- Bilimsel yöntem ve tekniği içermektedir.
- 8- Öğrenciler yaparak ve yaşayarak öğrendiklerinden, yapıcı ve yaratıcı olmaktadırlar.
- 9- Eğitim-öğretim, okul-aile ve çevre işbirliği ile gerçekleştirildiğinden küme çalışmaları öğrencilerin yakın çevre ile ilişki kurmalarına olanak sağlar.
- 10- Pasif öğrencileri etkin hale getirir. (İlk Öğretim Programı, 1968:9-20)

Eksik Yönleri

- 1- Araç-gereç ve kaynakların yetersiz oluşu,

- 2- Öğrencilerin sınıf düzeyinin altında bilgi ve beceriye sahip olmaları,
- 3- Öğretmenin, küme çalışmaları ile ilgili bilgisinin eksik olması,
- 4- Ünite kapsamının ağır oluşu ve zamanın yeterli olmayışı,
- 5- Küme elemanlarının konularına iyi hazırlanmamış olmaları,
- 6- Laboratuvarın olmayışı.